

ФАКУЛТЕТ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА СПЕЦИАЛНОСТ „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ТУРИЗЪМ“

Област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление: 4.4. Науки за Земята

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Професионална квалификация: Географ, експерт програми и проекти в регионалното развитие и туризма

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 1 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

Квалификационната характеристика на завършилите магистърска програма „Регионално развитие и туризъм“, образователно-квалификационна степен „магистър“, придобили висше образование в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ или друго висше училище, както и учебният план, осигуряващ тяхната подготовка, са съобразени с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“, Постановление №125 на МС от 24 юни 2002 г. и инструкция №2/29.07.1994 на МОН, Националния класификатор на професиите и длъжностите (МТСП, 2011 г., Приложение 4 към Заповед № РД-01-931/27.12.2010 г. с влезлите в сила промени в НКПД-2011 от 01.01.2022 г.); ЗВО; Квалификационната рамка за европейското пространство за висше образование (КРЕПВО); Националната квалификационна рамка на Република България; Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

За учителите – наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г., изменена и допълнена с ПМС № 27 от 01.02.2021 г.

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Основна цел

Магистърската програма има за цел да осигури подготовката на високо квалифицирани експерти в областта на географията, регионалното развитие и туризма, които притежават нужните знания, умения, професионални и личностни компетентности за реализиране като служители в държавната, областната и общинската администрация, в областта на управлението и изпълнението на програми и проекти за регионално и туристическо развитие и спецификите на туристическата политика в българските региони, като експерти в НПО, в научни институти и висши училища.

2. Допълнителни цели

2.1. Профилиране и задълбочаване на подготовката на студенти с образователно-квалификационната степен „бакалавър“ в областта на регионалното развитие и туризма.

2.2. Реализиране на цялостна фундаментална, теоретична и практико-приложна подготовка, която да осигурява систематизирани базисни и специализирани познания по основни и актуални теми и проблеми в областта на регионалното развитие и туризма.

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 2 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

2.3. Изграждане на компетентни, силно мотивирани за непрекъснато развитие и самоусъвършенстване експерти по регионално развитие и туризъм, подготвени за активна трудова дейност в динамично променяща се в икономическо и социално отношение интеркултурна среда.

3. Задачи

3.1. Фундаментална, общетеоретична, широкопрофилна и общопрофесионална подготовка:

- формиране на фундаментална, общетеоретична и професионална подготовка, която осигурява интегративни знания в областта на регионалното развитие и туризма;
- обединяване на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини в два логично-смыслов блока: регионално развитие и туризъм.

3.2. Професионални умения и компетентности.

Професионалните умения и компетенции съответстват на изискванията на съвременната образователна система и нуждите на страната и регионите.

3.3. Образователна среда.

Създаване на образователна среда за опознаване на професионалните реалности и предизвикателства, за овладяване на методи и техники за самостоятелна подготовка на бъдещите специалисти по програми и проекти в регионалното развитие и туризма.

3.4. Подготовка за изпълнение на професионалните задължения.

Всеобхватна подготовка за изпълнение на необходимите професионални компетентности в съвременното информационно общество, чрез придобиване на висококомпетентна компютърна и информационна грамотност.

3.5. Адекватен личен опит, съответстващ на бъдещата професия:

Изисквания относно подготовката:

- задълбочаване на знанията и уменията, свързани с използване на съвременните теоретични и практико-приложни методи в регионалното развитие и туризма;
- овладяване и ползване на научна терминология, характерна за научните области;
- придобиване на компетентност и умения за определяне пътя и организацията на научното изследване и за самостоятелна експериментална дейност;
- мотивиране и готовност за участие в национални и международни научни форуми, програми и проекти в сферата на регионалното развитие и туризма.

Формиране на професионални личностни качества:

- формиране на умения за ориентиране и анализиране на приоритетните теоретични и практически проблеми в регионалното развитие и туризма;

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 3 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

- формиране на професионални умения за самостоятелна работа;
- изграждане на опит при планирането и организирането на научното изследване и при представяне на резултатите от него в научни форуми.

Основаване на съвременни критерии за качество на висшето образование:

Студентите трябва да придобият лични компетентности и професионален опит свързани с реализацията им като бъдещи експерти по география и експерти по програми и проекти в регионалното развитие и туризма.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Обучението по магистърската програма „Регионално развитие и туризъм“ е насочено към формиране на интелектуално-познавателна, мотивационно-ценностна и действено-практическа компетентност, основани на придобитите знания и ориентирани към самостоятелно и отговорно участие в обществените процеси и професионалната им реализация. За съответстващите за ОКС „магистър“ нива в Квалификационната рамка за европейското пространство за висше образование (КРЕПВО) и Националната квалификационна рамка тези компетентности включват:

1. Област и обхват на знанията

Завършилите ОКС „магистър“ в магистърска програма „Регионално развитие и туризъм“ трябва да притежават знания за:

- теоретичните основи на регионалната география и туризма;
- методологията и методиката на туризма в контекста на регионалния анализ и изследванията на територията;
- специфичните особености на природните компоненти и природната среда за разкриване на условията, факторите и закономерностите за тяхното формиране и пространствено проявление;
- демографските процеси, политики и проблеми в различни географски региони и страни;
- политическите процеси и социално-икономическите особености на страните в света, техните териториални различия;
- териториалните икономически и обществени различия в България;
- стратегическо туристическо регионално планиране и управление на туризма;
- диагностика и оценка на регионалната и туристическата системи и вземане на управленски решения за тяхното развитие;

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 4 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

- управление на структури, прилагащи устойчивия модел на развитието на регионите и туристическото планиране и регионализиране;
- програмите и проектите за регионално развитие в областта на туризма;
- методи за анализ, оценка и прогнози в регионалното развитие и туризма;
- моделите за регионално развитие в областта на туризма;
- глобалните и регионални геоекологични проблеми и тяхното влияние върху функционирането на обществото.

По време на обучението се формират специализирани знания, необходими за успешната реализация на завършващите специалисти, чрез избираемите и факултативните дисциплини. Нивото на знанията на завършилите ОКС „магистър“ трябва да са на равнището на съвременните научни постижения в областта на регионалното развитие и туризма.

2. Област и обхват на уменията

Завършилите магистърската програма „Регионално развитие и туризъм“ трябва да притежават умения за:

- интегрално прилагане на усвоените теоретични знания в областта на регионалното развитие и туризма при статистическа обработка на данни, класифициране и изготвяне на прогнози;
- набирането, обработката и интерпретацията на данни;
- работа с нормативната база и моделите на административно-териториалното устройство на България;
- прилагане новостите в сферата на регионалното развитие и туризма при решаване на разнообразни теоретични и практически задачи;
- използване на нови стратегически подходи, формиране и изразяване на собствено мнение по актуални проблеми, възникващи в процеса на работа;
- планиране, организиране и провеждане на самостоятелно научно изследване в областта на регионално развитие и туризъм;
- разработване и реализиране на ефективни стратегии и програми за регионално развитие;
- обработване, систематизиране и анализиране възможностите за реализиране на регионални проекти, финансирани от ЕС;
- решаване на проблемите на туризма в регионалното балансирано и устойчиво развитие;
- поемане на отговорност и вземане на самостоятелни решения;

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 5 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

- поддържане на професионални взаимоотношения, изградени на основата на общи интереси за работа в екип.

Изградените причинно-следствени връзки между теоретичните и практико-приложните дисциплини в магистърската програма дават основа за успешно разбиране и осмисляне на интегративните знания в сферата на регионалното развитие и туризма. На тази основа студентите могат да надграждат своите знания по дисциплините с регионална насоченост и подпомагат изучаването и успешното прилагане на различни програми и проекти на локално ниво.

3. Компетентности (знания и умения, прилагани в практиката).

По време на обучението, различните форми и методи на практическо обучение имат за цел да формират разнообразни личностни и професионални компетентности у студентите.

3.1. Личностни компетентности:

- да овладяват нови знания и да повишават непрекъснато своята квалификация в светлината на идеите за продължаващото образование;
- да правят частнонаучни изводи в областта на регионалното развитие и туризма, въз основа на емпирични изследвания;
- да оценяват познанията и да идентифицират потребности за добросъвестност при работа с данни по програми и проекти в регионалното развитие и туризма;
- да осъзнават и изявяват активна гражданска позиция;
- да проявяват професионална мотивираност и положително отношение към бъдещата професия;
- да формират личностни качества, свързани с толерантност и съпричастност към решаването на геополитическите, социално-икономическите и екологичните проблеми на глобално и регионално ниво;
- да придобият компетентности за програмиране и проектиране на социално-икономическото развитие на местно, областно и национално ниво в сферата на туризма;
- системно и задълбочено да се оценяват познанията и да се идентифицират потребности за добросъвестност при работа със специализирани Интернет ресурси;
- да развиват аналитично, конструктивно мислене и критична наблюдателност чрез бързо ориентиране, констатиране и оценяване или отхвърляне на готови модели;
- да формират култура на общуване и спазване на общочовешките ценности и етични норми;
- да развиват способност за управление на сложни професионални дейности;
- да проявяват творчество и инициативност в своята дейност;

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 6 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

- да прилагат умение за оценяване и самооценяване и да планират необходимост от разширяване и актуализиране на професионалната квалификация.

3.2. Професионални компетентности

В пряката си професионална дейност завършилите магистърската програма „Регионално развитие и туризъм“ са способни да:

- анализират и оценяват природноресурсния, демографския и стопански потенциал на административно-териториални единици от различен ранг;
- оценяват съвременното състояние на селищната мрежа и инфраструктура на национално, регионално и локално ниво;
- идентифицират проблемите на регионалното развитие в Европа, Балканския полуостров и България и формулират приоритетите за преодоляването им;
- участват в разработване и реализиране на стратегии, планове, програми и проекти за развитие на национално, областно, общинско и селищно ниво;
- участват в управление на регионални проекти в областта на туризма и прилагат концепцията за устойчиво развитие;
- включват се в координиране и администриране на дейностите в регионалната политика и местното самоуправление;
- работят в екип при разработване на програми и проекти в регионалното развитие и туризма, и презентират на резултатите от проведените изследвания;
- формират умения за самостоятелна професионална работа и за работа в екип, като специалисти по регионално развитие и туризъм в държавната и общинска администрация в национални, международни и местни туристически организации;
- консултират и решават проблеми, възникващи в туризма и регионалното управление на системите от различен териториален и йерархически ранг;
- притежават бизнес култура и способност да формират организационно поведение в професионалните отношения, в организацията, фирмата и с бизнес партньорите;
- планират, провеждат и отчитат резултатите от научно-приложни и теренни изследвания и участват в научни форуми.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите магистърска програма „Регионално развитие и туризъм“ притежават необходимата квалификация за реализиране като:

- експерт-консултанти в институциите за регионално и туристическо развитие;

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 7 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

- експерти в изпълнението и мониторинга на планове, стратегии и програми за регионално развитие;
- експерти при разработването на регионални програми, проекти, планове и прогнози в туризма;
- експерти по различни европейски програми;
- експерт-консултанти по география, регионално развитие и туризъм в научно-изследователски организации, проектантски и консултативни центрове;
- консултанти във фирми за информационното осигуряване на регионалното развитие и устройството на територията, интегрираното управление на околната среда и човешките ресурси;
- специалисти и консултанти по туризъм в публичния сектор и администрацията;
- консултанти в структурите на неправителствени организации и агенциите за регионално развитие, работещи в сферата на туризма и планирането;
- експерти по развитие на туризма в защитените територии в регионален аспект.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН „МАГИСТЪР“, СПЕЦИАЛНОСТ „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ТУРИЗЪМ“

Магистърска степен се придобива след завършване на ОКС „бакалавър“ или „магистър“:

- за завършилите специалност от професионално направление 4.4. Науки за Земята, от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., с професионална квалификация „учител по география“, както и от професионално направление 3.9. Туризъм, обучението е с продължителност 1 година за редовна и задочна форма на обучение (2 семестъра и 60 кредита);
- за завършилите специалност различна от посочените в двусеместриалния учебен план, обучението е с продължителност 2 години в редовна и задочна форма (4 семестъра и 120 кредита).

ДИПЛОМИРАНЕТО се извършва при условията и реда, регламентирани от Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в ШУ „Епископ Константин Преславски“.

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 8 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------

За завършилите специалност „Регионално развитие и туризъм“ с продължителност на обучението 2 семестъра.

I вариант: Държавен изпит – писмен;

II вариант: Защита на дипломна работа.

За завършилите специалност „Регионално развитие и туризъм“ с продължителност на обучението 4 семестъра.

I вариант: Държавен изпит – писмен;

II вариант: Защита на дипломна работа.

За завършилите специалност „Регионално развитие и туризъм“ обучавали се и по приложение към учебен план за придобиване на професионална квалификация „Учител по география и икономика“

ДИПЛОМИРАНЕ: Осъществява се в два варианта:

I вариант:

1. Държавен практико-приложен изпит;
2. Държавен изпит - писмен

II вариант:

1. Държавен практико-приложен изпит;
2. Защита на дипломна работа.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Да продължат образованието си в образователно-научна степен „доктор“.

Да получат ново висше образование.

Да участват в различни форми на образование през целия живот.

Квалификационна характеристика на специалност „Регионално развитие и туризъм“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 3	29.05.2026 г.	стр. 9 от 9
---	-----------	------------	---------------	-------------